

PRZESZKODA (59) *sb f*

Wszystkie samogłoski jasne.

sg N przeszkoda (8). ◇ *G* przeszkody (11). ◇ *D* przeszkodzie (3). ◇ *A* przeszkodę (2). ◇ *I* przeszkodą (4). ◇ *L* przeszkodzie (18). ◇ *pl N* przeszkody (5). ◇ *G* przeszk(o)d (4). ◇ *A* przeszkody (4).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

To, co przeszkadza, utrudnienie, trudność, zawada; mora Mącz; impedimentum, incommoditas, incommodum, praepedimentum Cn (59) : Bo iefli za żywota łwego/ [święci] dobrze nam czynili/ [...] czemu po śmierci czynić nie mają? zwłaszcza w miłości świętej iuz będąc doskonałszymi/ y od przeszkod rozlicznych wolnemi. LatHar 325, 116, 194.

przeszkoda czego [= do czego] (2): Czáfem fię tedy łpowiedź taką czynić musi z powinności/ áby fię iedney z onych czterech/ teraz dotkniętych/ przeszkod rozgrzeźnienia/ co nalepiey záfieźało LatHar 131; SkarKazSej 662a.

przeszkoda do czego (10): [Pan Bóg] Oddalił od ciebie przeszkody do návrocenia rozmaíte. LatHar 675, 115, 234; PaxLiz Ev; Ieft iefzcze przeszkodą do mądrości/ poładzanie prędkie y łkwápliwóć w domyłách y podeyźrzaniu. SkarKazSej 622a, 661b. Cf Zwroty.

przeszkoda od czego (2): Abráhám też Pátryarchá/ gdy bydło rozliczne y ptástwo pewne/ Pánu Bogu ofiárował/ wielką od ptástw powietrznego przeszkodę miał LatHar 251; áby [natura nasza] od grzechow wolná zakon Boży pełniá/ y przeszkod od ciáła y cieiefności iego łzkodliwych nie miałá SkarKaz 488b.

przeszkoda komu, czemu (19): [grzechy przeciwko IX i X przykazaniu] Zayźrzenie drugiemu łzczęściá iego wmyślne y złośliwe. Przeszkodá bliźniemu złośliwa w pożytkách iego. LatHar 118; PaxLiz Ev. Cf Zwroty; »ku przeszkodzie«.

przeszkoda czemu [= do czego] (11): SkarŻyw 15; Gdy fię pofelłki on vřząd dáley łzerzył: do tego przyźło/ iż z niego teraz wielkie fię dobrym rádom przeszkody dzieią. SkarKazSej 694a. Cf Zwroty.

przeszkoda w czym (3): [w królestwie niebieskim] przeszkody w łżubie Bożey nie máłz LatHar 598, 118. Cf »być na przeszkodzie«.

przeszkoda czyja [= kto przeszkadza] (1): ále Chryłtus tak dopuścił/ áż do Sákrámentu chlebá/ żeby iedności Ciáła iego łkuśiwłzy/ nieprzyacielłka przeszkodá odpádlá: á Chryłtus poznány być mógł. LatHar 194.

Ze zdaniem przydawkowym zaprzeczoným [aby, żeby] (4): náwet to opáczné y wywrotné chowanie przymiérza iego przeszkodą będzie/ ábyś Wálzá Królewłska) M(iłóć) z łkárków [!] swoich/ y poddánych twoich zřázić nie miał/ nieprzyacielá tego tak łprołnego OrzJan 104. Cf »być na przeszkodzie«.

Zwroty: »by(wa)ć na przeszkodzie, ku przeszkodzie« [w tym: do czego (1), komu (9), czemu [= do czego] (6), w czym (1); aby, żeby (3)] = moram esse, obesse, officere, remorari Mącz; prohibere Vulg [szyk zmienny] (18:1): A w vczeniu bywa to wielom ná przeszkodzie/ coby ku wielkiej pomocy miało być/ wielka chćiwóć vczenia/ przes ktorą fię to dzieie/ iż gdy włzyłłki rzeczy zaras vmieć chcemy/ tedy namniey zatrzymać niemożemy. KwiatKsiąż K4, F, G3v, L4, N4v; Nec mora ulla est quin eam uxorem ducam, Nic ná przeszkodzie nie yełt ábych yey nie miał poyáć. Mącz 233a, 115c, 220b,

233a, b; *RejPos* 312; A tak fię záfadzmy ná íprawiedliwego/ bo íeft nam ná przefzkodzie [*inutilis nobis est*]/ á przeciwi fię ípráwam náłzym *BudBib Sap* 2/12; *SkarJedn* 374, 376; *Phil R*; tedy rzekł Rzeżániec: Oto wodá. Coż mi íeft ná przefzkodzie ábych nie był okrczon? *WujNT Act* 8/36, s. 35; *SarnStat* 1038; *SzarzRyt*/Szarz nlb 2; [*CorfusDocum 1590 nr 188*].

»przeszkodę(-y) (u)czynić; przeszkoda się czyni; przeszkody były czynione« [*w tym: do czego* (3), *komu, czemu* (7), *czemu [= do czego]* (3)] [*szyk zmienny*] (9;1;2): *BibRadz 1.Mach* 1/38; *BudBib 1.Mach* 1/38; Nie czyniła im [*trzem królom*] przefzkody y ociągánia/ dáleka/ trudna/ niebeśpieczna drogá *SkarŻyw* 26, 15, 582; *SkarKaz* 44a, 422b; íeft fię o co fráłowác/ y bać: iż ludzie młodzi/ nie świádomi/ nie ćwiczeni/ w R(zeczy) P(ospolitej) rżády czynią: drugim mędrfzym y ćwiczeńsfzym/ y ítáfzym/ tákie ná íkázę wfzytkiey korony przefzkody czynią. *SkarKazSej* 663a, 666a, 694a, b, 696b.

Szeregi: »przeszkody i przekazy« (2): A tak z támtąd wielkie przefzkody/ y przekázy mieyfcu święthemu były czynione [*fuit in insidias sanctuario*]/ á ná káždy czas nieprzyiáciel złoćiwy tuż záfwdy był nád Izráelczyki. *BibRadz 1.Mach* 1/38; *BudBib 1.Mach* 1/38.

»przeszkody i zamieszki« (1): [*źli posłowie*] zdrowym y náleżyтым kroleřtwu rádom íeymowym przefzkody y zamiefzki/ iákie mogá/ czynią *SkarKazSej* 694a.

Wyrażenia przyimkowe: »bez przeszkody« = *impraepedite, impraepeditus Cn s.v. bez zawady* (4): *SkarJedn* 315; *LatHar* 76; Dla tegom świętá zacné íobie záfmyřliá/ Aby m dżiř požáfliwá myř íwá náćiefzliá. Sá m á z íámym zofáfzfy w domu bez przefzkody/ A zatym odpráwiá požáfliwe gody. *GosłCast* 51; iż nie máłz páńřtwá/ w ktorymby bárżiey poddáni y oracze vćiřnieni byli/ pod tak *abfolutum dominium*, ktorego nád nimi ízláchtá/ bez żadney práwney przefzkody/ vżywa. *SkarKazSej* 704a.

»ku przefzkodzie« (3): okrom tego mowię trzy inne rzeczy tobie ku wielkiey przefzkodze [!] duchowney/ od Grekow podáne íá *SkarJedn* 357.

~ *ku przefzkodzie komu ku czemu* (1): a mowią ízełcie mnogym ku wiefzře przefzkodzie ku otrzymaniu íáfki páńřkiey *ForCnR* C3v.

Cf »być ku przefzkodzie«. ~

a. *To, co przefzkadza fizycznie* (3) :

przeszkoda czego [= co przefzkadza] (1): Y tak to przerzeczone/ lékárřtwo w żoładku/ W ízelákie nápuřzenia [*tj. wzdęcia*]/ vřkromi do ízczátku. A to wiedzác/ íuż řmieło trunkow záfczynayćie/ Zádney řtoczkow przefzkody íie nie obawiyáćie. *PaxLiz* E4.

W połączeniu szeregowym (1): *SkarKaz* 204b cf *Fraza*.

Fraza: »[czemu] przefzkody nie záfadzá« (1): ále y náłze ludzkie gdy będą zmartwychwřtáním wwielbione ćiáá/ będą tę řubtelność miály/ [...] iż im żadne mury y řćiány y przefzkody nie záfadzá/ y nic ich wiefznić nie będąćie mogło. *SkarKaz* 204b.

Szereg: »záfřzymanie i przefzkoda« (1): Nie potrzebowáło ćiáá íego [*Jezusa*] wwielbione otworzenia drzwi/ áni vprzáfńnienia záfadz íákich do wefzćia: przez řćiány y mury przefřknęło/ á íáko duch żadnego záfřřzámánia y przefzkody mieć nie mogło *SkarKaz* 204a.

Synonimy: *przegábanie, przefkaza, przefkazanie, przefkazka, przefkázanie, trudność, záfřonienie, záfřřdnienie, záfadz, záfadzanie*.

Cf [**PRZESZKADZKA**]

AN